

۴۷۸۰
۸۰/۲/۱۵

جمهوری اسلامی ایران

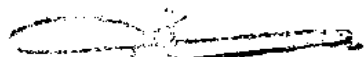
رئیس جمهور

بسمه تعالی

توسط سیستم پیام ارسال شد

سازمان حفاظت محیط زیست

قانون تصویب پروتکل کنترل انتقالات برون مرزی و دفع مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات در دریا که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ نوزدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۰/۱/۳۰ به تایید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۷۵۱-ق مورخ ۱۳۸۰/۲/۹ واصل گردیده است، به پیوست جهت اجرا ابلاغ می گردد. /ح

سید محمد خاتمی

رئیس جمهور

رونوشت بانضمام تصویر قانون به :

- دفتر مقام معظم رهبری - دفتر رئیس جمهور - دفتر ریاست قوه قضائیه - دفتر معاون اول رئیس جمهور - وزارت امور اقتصادی و دارائی - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور - دیوان محاسبات - اداره قوانین مجلس شورای اسلامی - دفتر هیات دولت - مجمع تشخیص مصلحت نظام - اداره کل حقوقی - اداره کل قوانین و مقررات کشور - اداره کل امور مجلس - روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران (جهت درج در روزنامه) وزارت امور خارجه ابلاغ می شود. ۲/۱۰ ۷۸ ۷۹

صادر شود

ض

ک

از به

۸۰/۲/۱۳

بیت

ممنوع است.

۲- کشورهای متعاقد می‌توانند مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات را به منظور احیای منابع، بازیافت مواد، بازسازی، استفاده مجدد مستقیم یا استفاده‌های ثانوی از کشورهای غیرمتعاقد از طریق منطقه پروتکل وارد نمایند مشروط بر اینکه:

الف - کشور واردکننده دارای تأسیسات و توانایی فنی برای مدیریت صحیح مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی طبق رهنمودهای فنی منطقه‌ای باشد و تأسیسات مزبور با مشورت مرجع صالح کشور واردکننده نزد سازمان به ثبت رسیده باشد؛

ب - کشور صادرکننده فاقد توانایی فنی، تأسیسات لازم یا محلهای مناسب دفع برای دفع صحیح مواد زاید و خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی باشد؛ و
پ - انتقال برون مرزی مواد زاید طبق کلیه موافقتنامه‌های بین‌المللی مربوط و قوانین ملی صورت پذیرد.

ماده ۶ - ممنوعیت دفع

- ۱ - دفع مواد زاید خطرناک در منطقه پروتکل ممنوع است، مگر اینکه دفع این مواد به منظور عملیاتی که در بخش (ب) ضمیمه (۴) مشخص شده است، صورت بگیرد.
- ۲ - در راستای نظامهای حقوقی بین‌المللی مربوط، کلیه کشتی‌ها موظف به فراهم نمودن تأسیسات مناسب دریافت مواد زاید در روی عرشه برای دفع بعدی مواد زاید در تأسیسات دریافت منطقه / ملی می‌باشند. به منظور دریافت این گونه مواد زاید و مواد زاید بنادر، تأسیسات مناسب منطقه‌ای و یا ملی فراهم خواهد گردید. کشورهای متعاقد می‌تواند برای خدمات ارایه شده در تأسیسات دریافت به خاطر مدیریت مواد زاید، بادر نظر گرفتن مقررات ملی و رهنمودهای فنی منطقه‌ای هزینه‌هایی را وضع نمایند.
- ۳ - دفع دیگر ضایعات مستلزم اخذ مجوز اولیه‌ای است که توسط مرجع صالح هر

تعالیه

کشور متعاقد طبق رهنمودهای فنی منطقه‌ای ارایه می‌گردد.

ماده ۷ - صدور مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات به کشورهای غیرمتعاقد
صدور مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات به وسیله کشور متعاقد به کشور غیر متعاقد امکان‌پذیر است، مشروط بر اینکه :

الف - کشور صادرکننده از طریق سازمان، سایر کشورهای مربوط را از قصد خود برای صدور مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات آگاه سازد؛

ب - کشور واردکننده دارای تأسیسات و توانایی فنی برای مدیریت صحیح مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی باشد؛ و

پ - انتقال برون مرزی طبق مقررات کنوانسیون بازل درخصوص کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دفع آنها و سایر موافقتنامه‌های بین‌المللی مربوط و قوانین ملی انجام گردد.

ماده ۸ - انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات بین کشورهای متعاقد

۱ - به استثنای موادی که در بند (۲) زیر پیش‌بینی گردیده، هیچ کشور متعاهدی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات را به هیچ کشور متعاقد دیگری صادر نخواهد کرد مگر در موارد زیر:

الف - رهنمودهای فنی منطقه‌ای از سوی شورا به تصویب رسیده باشد؛

ب - کشور واردکننده دارای تأسیسات و توانایی فنی برای مدیریت صحیح مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی طبق رهنمودهای فنی منطقه‌ای باشد و تأسیسات مزبور با مشورت مرجع صالح کشور واردکننده نزد سازمان به ثبت رسیده باشد؛

بسم الله

پ - کشور صادرکننده فاقد توانایی فنی و تأسیسات لازم یا محلهای مناسب دفع برای دفع مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات طبق رهنمودهای فنی منطقه‌ای باشد.

۲ - مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات می‌تواند توسط یک کشور متعاقد به کشور متعاقد دیگر برای عملیاتی که در بخش (ب) ضمیمه (۴) مشخص گردیده است، صادر گردد.

۳ - کشور صادرکننده به طور مستقیم یا از طریق سازمان هرگونه انتقال برون مرزی پیشنهادی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات را به طور کتبی به کشورهای متعاقد مربوط اطلاع خواهد داد. این اطلاعیه شامل اعلامیه و اطلاعات مندرج در بخش (الف) ضمیمه (۵) خواهد بود. تنها ارسال یک اطلاعیه به هر کشور متعاقد مربوط و ارسال رونوشت آن به سازمان کافی خواهد بود.

۴ - کشور واردکننده پاسخ خود را مبنی بر قبول انتقال مواد با یا بدون شرایط، عدم صدور مجوز برای انتقال یا درخواست اطلاعات بیشتر به طور کتبی به اطلاع دهنده ارایه خواهد داد. رونوشت پاسخ نهایی کشور واردکننده به مراجع صالح کشورهای مربوط و سازمان ارسال خواهد شد.

۵ - هر کشور عبور که کشور متعاقد نیز می‌باشد، وصول اطلاعیه را بلادرنگ به اطلاع دهنده اعلام خواهد کرد. پس از آن کشور عبور می‌تواند ظرف سی روز پاسخ خود را مبنی بر قبول انتقال با یا بدون شرایط، عدم صدور مجوز برای انتقال یا درخواست اطلاعات بیشتر به طور کتبی به اطلاع دهنده ارایه دهد. کشور صادرکننده تا زمانی که رضایت کتبی کشور عبور را دریافت نداشته است شروع انتقال برون مرزی را اجازه نخواهد داد. به هر حال چنانچه در هر زمانی کشور متعاقد تصمیم بگیرد که درمورد انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات به طور کلی یا تحت شرایط ویژه تقاضای رضایت کتبی قبلی ننماید یا شرایط خود را در این خصوص اصلاح نماید، سایر کشورهای متعاقد را بلادرنگ از تصمیم خود آگاه خواهد ساخت. درمورد اخیر چنانچه کشور

بیمه

صادرکننده ظرف مدت سی روز از تاریخ دریافت اطلاعیه از سوی کشور عبور، پاسخی دریافت ندارد، کشور صادرکننده می تواند اجازه صدور را از طریق کشور عبور بدهد.

۶- نسخه ای از اسناد انتقال مندرج در بخش (ب) ضمیمه (۵) به همراه اطلاعیه به سازمان ارسال خواهد شد.

۷- هرگونه انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک و یا دیگر ضایعات تحت پوشش بیمه، وجه الضمان یا ضمانتنامه های دیگری که ممکن است به وسیله کشور وارد کننده یا کشور عبور مقرر شده باشد، قرار خواهد گرفت.

۸- کشورهای متعاقد به منظور نیل به اهداف این ماده یا یکدیگر همکاری خواهند کرد و در ارتقای مدیریت صحیح مواد زاید و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی طبق رهنمودهای فنی منطقه ای تلاش خواهند کرد.

ماده ۹ - استفاده طرف ثالث از تأسیسات بندری

چنانچه تأسیسات بندری در داخل منطقه پروتکل برای صدور مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات استفاده شود، هر کشور متعاهدی که دارای صلاحیت ملی بر این تأسیسات باشد و آگاهانه استفاده از چنین تأسیساتی را مجاز یا ممنوع کرده باشد، از نظر این پروتکل به عنوان کشور صادرکننده تلقی خواهد شد.

ماده ۱۰ - حمل و نقل غیرقانونی

۱- از نظر این پروتکل، هرگونه انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات که مغایر با این پروتکل و مقررات کلی حقوق بین الملل باشد، به عنوان حمل و نقل غیرقانونی تلقی خواهد شد.

۲- درموردی که انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات در نتیجه نحوه عمل صادرکننده یا تولید کننده، به عنوان حمل و نقل غیرقانونی تلقی گردد، کشور

تعلیه

صادرکننده اطمینان حاصل خواهد نمود که ظرف مدت سی روز از تاریخی که کشور صادرکننده درمورد حمل و نقل غیرقانونی مطلع شده یا ظرف هر مدتی که کشورهای مربوط ممکن است پذیرفته باشند، مواد زاید مورد نظر:

الف - توسط صادرکننده یا تولیدکننده یا در صورت لزوم به وسیله خود آن کشور به کشور صادرکننده بازگردانده می شود، یا، اگر این کار عملی نباشد؛
ب - طبق مفاد این پروتکل به گونه دیگری دفع می گردد.

بدین منظور کشورهای مربوط با بازگرداندن این قبیل مواد زاید به کشور صادرکننده مخالفت نکرده و یا مانع آن نخواهند شد یا از آن جلوگیری نخواهند کرد.

۳ - در مواردی که انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات در نتیجه عمل واردکننده یا دفع کننده به عنوان حمل و نقل غیرقانونی تلقی گردد، کشور واردکننده اطمینان حاصل خواهد نمود که مواد زاید مورد نظر توسط وارد کننده یا دفع کننده یا در صورت لزوم توسط خود آن کشور طی مدت سی روز از تاریخی که کشور وارد کننده متوجه حمل و نقل غیرقانونی شده است یا ظرف هر مدت دیگری که کشورهای مربوط ممکن است پذیرفته باشند، به گونه صحیح از نظر زیست محیطی دفع گردیده است.
بدین منظور کشورهای مربوط در صورت لزوم در دفع مواد زاید به گونه صحیح از نظر زیست محیطی با یکدیگر همکاری خواهند کرد.

۴ - در مواردی که مسئولیت حمل و نقل غیرقانونی را نتوان به صادرکننده یا تولیدکننده یا وارد کننده یا دفع کننده نسبت داد، کشورهای مربوط از طریق همکاری اطمینان حاصل خواهند کرد که مواد زاید مورد نظر در اسرع وقت به گونه صحیحی از نظر زیست محیطی در کشور صادرکننده یا در کشور وارد کننده یا هر جای دیگری که مقتضی شناخته شود، دفع گردیده است.

۵ - هر کشور متعاهدی قانون ملی / داخلی مناسبی را برای جلوگیری از حمل و نقل غیرقانونی و مجازات آن وضع خواهد نمود. کشورهای متعاهد به منظور نیل به اهداف این

بیت

ماده با یکدیگر همکاری خواهند نمود.

ماده ۱۱ - وظیفه در قبال ورود مجدد

هرگاه انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعاتی که مورد قبول کشورهای مربوط می باشد، با رعایت مفاد این پروتکل نتواند مطابق با شرایط قرارداد به اتمام رسد، چنانچه ظرف مدت سی روز از تاریخی که کشور واردکننده مراتب را به اطلاع کشور صادرکننده و سازمان رسانده، نتوان ترتیبات دیگری برای دفع آنها به گونه صحیح از نظر زیست محیطی ایجاد کرد، کشور صادرکننده اطمینان حاصل خواهد نمود که مواد زاید مورد نظر به وسیله صادرکننده به کشور صادرکننده بازگردانده می شود. بدین منظور کشور صادرکننده و کشور عبور مانع برگشت این قبیل مواد زاید به کشور صادرکننده نخواهد شد.

ماده ۱۲ - اتخاذ سایر محدودیت ها

به منظور حفاظت بهتر از سلامت انسان و محیط زیست، هیچ یک از مفاد این پروتکل، هر کشور متعاقد را از وضع شرایط دیگری که در راستای مفاد این پروتکل بوده و طبق کنوانسیون بازل درخصوص کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دفع آنها و قواعد حقوق بین الملل می باشند، منع نخواهد کرد.

ماده ۱۳ - ترتیبات سازمانی

سازمان علاوه بر موارد دیگر، موارد زیر را انجام خواهد داد:

- ۱ - برقراری تماس با مراجع صالح در کشورهای متعاقد در مورد اجرای این پروتکل؛
- ۲ - تدارک آموزش متخصصان ملی به ویژه برای نظارت و اجرای مفاد این پروتکل؛
- ۳ - ترتیب تدارک کمک و راهنمایی حقوقی و فنی به کشورهای متعاقد برای

بسم الله

اجرای مؤثر این پروتکل در صورت درخواست؛

۴ - ارتقای شبکه و توانایی های منطقه ای به منظور تبادل داده ها و اطلاعات مرتبط با این پروتکل؛

۵ - نگهداری دفتر ثبت ویژه تأسیسات دفع در کشورهای متعاهدی که دارای توانایی فنی کافی برای مدیریت صحیح مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی به گونه ای هستند که در رهنمودهای فنی منطقه ای مقرر شده، با مشورت مراجع صالح؛

۶ - برقراری نظام نظارتی واحد برای انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات در منطقه پروتکل؛

۷ - تسهیل ایجاد تأسیسات دریافت منطقه ای با همکاری نزدیک کشورهای متعاقد و سازمانهای منطقه ای / بین المللی مربوط؛

۸ - تهیه گزارشهایی بر مبنای اطلاعات دریافتی از کشورهای متعاقد در مورد اجرای این پروتکل و آرایه آنها به شورا؛

۹ - ایجاد و برقراری ارتباط با سازمانهای بین المللی و منطقه ای مربوط و سازمانهای خصوصی مربوط در خارج از کشورهای متعاقد، از جمله تولیدکنندگان و حمل کنندگان مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات؛

۱۰ - ایجاد و برقراری ارتباط با دبیرخانه کنوانسیون بازل درخصوص کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دفع آنها؛ و

۱۱ - انجام وظایف دیگری که ممکن است برای اجرای این پروتکل به وسیله شورا به آن محول شود.

ماده ۱۴ - وظایف شورا

شورا وظایف زیر را انجام خواهد داد:

بیت

الف - بازنگری اجرای پروتکل و بررسی کارایی اقدامات اتخاذ شده و نیاز به اتخاذ اقدامات دیگری از جمله الحاق ضمایم؛

- ب - تصویب، بازنگری و اصلاح هر ضمیمه این پروتکل در صورت لزوم؛
- پ - تصویب، تجدیدنظر و اصلاح رهنمودهای فنی منطقه‌ای؛ و
- ت - انجام سایر وظایفی که برای اجرای این پروتکل ممکن است مقتضی باشند.

ماده ۱۵ - مقررات کلی

- ۱ - مفاد کنوانسیون مربوط به هر پروتکلی در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد.
- ۲ - روش انجام اصلاحات پروتکلها و ضمایم آنها که طبق مواد (۲۰) و (۲۱) کنوانسیون اتخاذ گردیده است، در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد.
- ۳ - آیین کار و مقررات مالی که به موجب ماده (۲۲) کنوانسیون اتخاذ گردیده است، و اصلاحات آنها در مورد این پروتکل اعمال خواهد شد.
- ۴ - ضمایم، بخش لاینفک این پروتکل را تشکیل می‌دهند، مگر اینکه در آنها به طور صریح به گونه دیگری قید شده باشد.

ماده ۱۶ - مقررات نهایی

- ۱ - این پروتکل در تهران، جمهوری اسلامی ایران، از تاریخ ۱۷ مارس تا ۱۴ ژوئن ۱۹۹۸ میلادی برابر با ۱۸ ذی‌قعدة ۱۴۱۸ تا ۱۹ صفر ۱۴۱۹ هجری قمری (۲۶ اسفند ۱۳۷۶ تا ۲۵ خرداد ۱۳۷۷ هجری شمسی) برای امضای هر کشور عضو کنوانسیون مفتوح خواهد بود.
- ۲ - این پروتکل منوط به تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق کشورهای عضو کنوانسیون خواهد بود. اسناد تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق نزد دولت کویت سپرده خواهد شد و دولت کویت وظایف امین اسناد را طبق ماده (۳۰) کنوانسیون عهده‌دار

بیت

خواهد بود.

۳- این پروتکل در نودمین روز پس از تاریخ سپردن حداقل پنج سند تنفیذ، پذیرش یا تصویب پروتکل یا الحاق به آن از سوی کشورهای موضوع بند (۱) این ماده لازم الاجرا خواهد گردید.

۴- این پروتکل پس از تاریخ سپردن پنج سند تنفیذ پذیرش یا تصویب یا الحاق به این پروتکل، در مورد هر کشور موضوع بند (۱) این ماده، در نودمین روز پس از تاریخ سپردن سند تنفیذ، پذیرش، تصویب یا الحاق توسط آن کشور لازم الاجرا خواهد شد. در تأیید مراتب فوق، امضا کنندگان تام الاختیار امضا کننده زیر که از سوی دولتهای متبوع خود به طور مقتضی مجاز می باشند این پروتکل را امضا نموده اند.

این پروتکل در تهران در تاریخ هفدهم مارس یک هزار و نهصد و نود و هشت میلادی برابر با هجدهم ذیقعد یک هزار و چهارصد و هجده قمری (۲۶ اسفند ۱۳۷۶ هجری شمسی) به سه زبان عربی، انگلیسی و فارسی که هر سه متن از اعتبار یکسانی برخوردارند، تنظیم گردیده است.

بیتعالی

ضمیمه ۱

طبقه‌بندی مواد زایدی که باید کنترل شوند

دسته‌های مواد زاید

- Y۱ - مواد زاید بیمارستانی ناشی از مراقبت‌های پزشکی در بیمارستانها، مراکز پزشکی و درمانگاهها
- Y۲ - مواد زاید ناشی از تهیه و تولید فرآورده‌های دارویی
- Y۳ - فرآورده‌های دارویی، مواد مخدر و داروهای زاید
- Y۴ - مواد زاید ناشی از تولید، ترکیب و استفاده از سموم و داروهای گیاهی
- Y۵ - مواد زاید ناشی از تولید، ترکیب و استفاده از نگهدارنده‌های شیمیایی چوب
- Y۶ - مواد زاید ناشی از تولید، ترکیب و استفاده از حلالهای آلی
- Y۷ - مواد زاید ناشی از به‌عمل‌آوری حرارتی و گرمکاری مواد حاوی ترکیبات سیانید
- Y۸ - روغنهای معدنی زایدی که برای موارد استفاده اصلی خود مناسب نیستند
- Y۹ - مواد زاید روغنی در آب، مخلوط آب و هیدروکربنها و امولسیونها
- Y۱۰ - مواد زاید و اشیای حاوی یا آلوده به ترکیبات بی‌فنیل‌های پلی‌کلرینه (PCBs)، و یا ترفنیل‌های پلی‌کلرینه (PCTs) و یا بی‌فنیل‌های پلی‌برومینه (PBBs)
- Y۱۱ - مواد زاید قیری حاصل از پالایش، تقطیر و به‌عمل‌آوری حرارتی
- Y۱۲ - مواد زاید ناشی از تولید، ترکیب و استفاده از جوهرها، رنگها، رنگدانه‌ها، لاکها و جلادهنده‌ها
- Y۱۳ - مواد زاید ناشی از تولید، ترکیب و استفاده از رزینها، لاستیکها، نرم‌کننده‌ها و چسبها

بسم الله

قانون تصویب پروتکل کنترل انتقالات برون مرزی و دفع مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات در دریا

ماده واحده - پروتکل کنترل انتقالات برون مرزی و دفع مواد زائد خطرناک و دیگر ضایعات در دریا مشتمل بر شانزده ماده و پنج ضمیمه به شرح پیوست تصویب و اجازه تسلیم اسناد آن داده می شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

پروتکل کنترل انتقالات برون مرزی و دفع مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات در دریا

مقدمه:

کشورهای متعاقد که عضو کنوانسیون منطقه ای کویت برای همکاری در مورد حفاظت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی - مصوب ۱۹۷۸ میلادی (۱۳۵۷ هجری شمسی) - می باشند؛

با تصدیق به خطری که انتقالات برون مرزی و دفع مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات متوجه سلامت انسان و محیط زیست منطقه پروتکل می نماید و اینکه انتقالات و دفع مزبور، اثرات زیانبار این گونه مواد زاید را از منشأ آنها به کشورهای عبور و کشورهای که مواد زاید در آنها دفع یا نگهداری خواهد شد، انتقال می دهد؛

با اعتقاد به اینکه کاهش یا کنار گذاشتن تولید مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات، و در صورتی که این امر میسر نباشد، دفع صحیح آنها از نظر زیست محیطی در محل تولید یا در نزدیکی آن مؤثرترین راه برای کاهش خطرانی است که به واسطه مواد زاید خطرناک یا

بیتالی

Y۱۴ - مواد زاید شیمیایی حاصل از تحقیقات و توسعه یا فعالیتهای آموزشی که ناشناخته و یا جدید هستند و اثرات آنها بر روی انسان و یا محیط زیست شناخته نشده است.

Y۱۵ - مواد زاید ناشی از مواد قابل انفجار که مشمول قوانین دیگر نمی شوند
Y۱۶ - مواد زاید ناشی از تولید، ترکیب و استفاده از مواد شیمیایی عکاسی و مواد عکسبرداری

Y۱۷ - مواد زاید ناشی از به عمل آوری سطحی فلزات و پلاستیکها
Y۱۸ - پس مانده های ناشی از عملیات دفع مواد زاید صنعتی

مواد زایدی که به عنوان ماده اصلی حاوی مواد زیر است

- Y۱۹ - کربونیل های فلزی
- Y۲۰ - بریلیم و ترکیبات آن
- Y۲۱ - ترکیبات کروم شش ظرفیتی
- Y۲۲ - ترکیبات مس
- Y۲۳ - ترکیبات روی
- Y۲۴ - آرسنیک و ترکیبات آن
- Y۲۵ - سلنیم و ترکیبات آن
- Y۲۶ - کادمیوم و ترکیبات آن
- Y۲۷ - آنتیموان و ترکیبات آن
- Y۲۸ - تلور و ترکیبات آن
- Y۲۹ - جیوه و ترکیبات آن
- Y۳۰ - تالیم و ترکیبات آن
- Y۳۱ - سرب و ترکیبات آن

فصلنامه

- Y۳۲ - ترکیبات معدنی فلوئور به استثنای فلورید کلسیم
Y۳۳ - ترکیبات معدنی سیانید
Y۳۴ - محلول‌های اسیدی یا اسیدهای جامد
Y۳۵ - محلول‌های بازی یا بازهای جامد
Y۳۶ - پنبه نسوز (غبار و فیبر)
Y۳۷ - ترکیبات آلی فسفر
Y۳۸ - ترکیبات آلی سیانید
Y۳۹ - فنل‌ها، ترکیبات فنل‌ها از جمله کلروفنل‌ها
Y۴۰ - اترها
Y۴۱ - حلال‌های آلی هالوژنه
Y۴۲ - حلال‌های آلی به استثنای حلال‌های هالوژنه
Y۴۳ - هر عضوی از دی‌بنزوفوران‌های پلی‌کلرینه
Y۴۴ - هر عضوی از دی‌بنزو - پی - دی اکسیدهای پلی‌کلرینه
Y۴۵ - ترکیبات آلی هالوژنه غیر از مواد موضوع این ضمیمه (مثل Y۳۹، Y۴۱،
Y۴۲، Y۴۳، Y۴۴)
Y۴۶ - ترکیبات آلی قلع (TBT)

بسم الله

ضمیمه ۲

طبقه‌بندی مواد زایدی که مستلزم توجه خاص می‌باشند

- Y۴۷ - مواد زاید جمع آوری شده از لوازم و اثاثیه خانگی
- Y۴۸ - پس مانده‌های ناشی از سوزاندن مواد زاید خانگی
- Y۴۹ - مواد زاید ناشی از حفاری، تغییر محل سکونت، فعالیت‌های کشاورزی و عملیات صنعتی که در ضمیمه (۱) و یا (۳) مشخص نشده‌اند.

بسم الله

ضمیمه ۳
فهرست مشخصات مواد خطرناک

طبقه بندی سازمان ملل متحد ^(۱)	کد	مشخصات
۱	H۱	قابل انفجار ماده یا ماده زاید قابل انفجار، ماده یا ماده زاید جامد یا مایعی (یا مخلوطی از ماده و ماده زاید) است که به خودی خود مستعد تولید گاز در واکنش شیمیایی در چنان دما و فشار و سرعتی است که باعث صدمه به محیط اطراف می شود.
۳	H۳	مایعات قابل اشتعال واژه «قابل اشتعال» دارای همان معنی «آتش زا» است. مایعات قابل اشتعال، مایعات یا مخلوطی از مایعات یا مایعات حاوی جامدات در محلول یا سوسپانسیون

۱ - مربوط به نظام طبقه بندی خطر مندرج در توصیه های سازمان ملل متحد در مورد نقل و انتقال مواد خطرناک
(ST/SG/Ac.10.1 REV.S/United Nations, New York 1998)

می باشند که تولید بخار قابل
اشتعالی در دمای کمتر از $60/5^{\circ}$
درجه سانتیگراد، برای آزمایشهای
در محیط بسته، یا کمتر از $65/6^{\circ}$
درجه سانتیگراد، برای آزمایشهای
در محیط باز، می کنند (مثل رنگها،
جلادهنده ها، الکله ها و غیره، اما
شامل مواد یا مواد زایدی
نمی شود که بر مبنای ویژگیهای
خطرناک بودنشان به گونه دیگری
طبقه بندی می شوند)، (از آنجایی
که نتایج آزمایشهای در محیطهای
باز و بسته به طور دقیق قابل
مقایسه نیستند و حتی نتایج
انفرادی آزمایشی واحد هم اغلب
متفاوت می باشد، مقررات
متفاوتی با اعداد ذکر شده فوق،
برای نشان دادن تفاوتهای مزبور،
در چارچوب این تعریف می گنجد.

H۴/۱ جامدات قابل اشتعال

۴/۱

جامدات یا مواد زاید جامد، غیر از
آنهایی که به عنوان مواد قابل

بیمه

انفجار طبقه بندی می شوند و
تحت شرایطی که هنگام جابجایی
با آن مواجه می شوند به راحتی
قابل احتراقند یا ممکن است در
اثر اصطکاک باعث ایجاد
آتش سوزی شوند یا به ایجاد آن
کمک کنند.

مواد یا مواد زایدی که خود به

H۴/۲

۴/۲

خود قابل احتراقند

مواد یا مواد زایدی که خود به خود
تحت شرایط طبیعی که در
جابجایی با آن مواجه می گردند
گرم می شوند، یا در مجاورت با
هوا گرم شده و سپس آتش
می گیرند.

مواد یا مواد زایدی که در اثر تماس

H۴/۳

۴/۳

با آب گازهای قابل اشتعال

متصاعد می کنند

مواد یا مواد زایدی که در اثر فعل و
انفعال با آب، خود به خود مشتعل
می شوند یا مقادیر خطرناکی

گازهای قابل اشتعال متصاعد
می‌کنند.

۵/۱ H۵/۱ اکسیدکننده‌ها

مواد یا مواد زایدی که اگرچه الزاماً
خودشان قابل احتراق نیستند،
ممکن است به‌طور کلی با
آزادکردن اکسیژن باعث احتراق
سایر مواد بشوند یا به احتراق آنها
کمک کنند.

۵/۲ H۵/۲ پراکسیدهای آلی

مواد یا مواد زاید آلی که دارای
ساختار O-O- دو ظرفیتی
می‌باشند. این مواد از نظر حرارتی
ناپایدارند و ممکن است تحت
واکنش‌های گرمازا به‌طور سریع و
خود به خود تجزیه شوند.

۶/۱ H۶/۱ مواد سمی (حاد)

مواد یا مواد زایدی که در اثر
بلعیدن یا تنفس یا تماس با پوست
بدن باعث مرگ، زخم‌های وخیم

بیماری

یا آسیب جسمانی می شوند.

مواد عفونت‌زا H۶/۲

۶/۲

مواد یا مواد زایدی که حاوی میکروارگانیسم‌های زنده یا سموم آن‌ها هستند و به عنوان عامل بیماری‌زا در حیوانات یا انسان‌ها شناخته شده یا بیماری‌زا بودن آن‌ها مورد تردید است.

خورنده‌ها H۸

۸

مواد یا مواد زایدی که از طریق واکنش شیمیایی در صورت تماس با بافت زنده باعث بروز صدمات جدی می‌شوند یا در صورت نشت از لحاظ مادی باعث ایجاد صدمه یا حتی تخریب سایر مواد یا وسایل حمل و نقل می‌شوند و ممکن است خطرات دیگری نیز به بار آورند.

بیماری

- ۹ H۱۰ آزادسازی گازهای سمی در اثر تماس با هوا یا آب مواد یا مواد زایدی که در اثر فعل و انفعال با آب یا هوا، مقادیر خطرناکی گازهای سمی متصاعد می کنند.
- ۹ H۱۱ مواد سمی (تأخیری یا مزمن) مواد یا مواد زایدی که در صورت تنفس یا بلعیدن یا جذب پوستی ممکن است اثرات تأخیری یا مزمن از جمله سرطان زایی داشته باشند.
- ۹ H۱۲ سموم محیطی مواد یا مواد زایدی که در صورت انتشار اثرات زیانبار فوری یا تأخیری بر محیط زیست از طریق تجمع زیستی و یا اثرات سمی بر روی سیستمهای زنده داشته یا ممکن است داشته باشند.

بسم الله

H۱۳

۹

موادی که به هر طریق بعد از دفع
مواد دیگر، دارای هر یک از
خصوصیات فهرست شده فوق
باشند (مانند شیرابه زیاله)

آزمایشات

خطرات بالقوه انواع خاصی از مواد زاید هنوز به طور کامل ثبت نشده است و
آزمایشاتی برای تعیین کمی این خطرات وجود ندارد. تحقیقات بیشتری برای بهبود
روشهایی به منظور شناختن خطرات بالقوه این مواد زاید برای انسان و یا محیط زیست لازم
است. آزمایشهای استاندارد در رابطه با اجسام و مواد خالص طرح ریزی شده است.
بسیاری از کشورها آزمایشهای ملی را توسعه داده اند که می تواند در مورد مواد مندرج در
ضمیمه (۱) به کار رود تا وجود هر گونه مشخصات فهرست شده در این ضمیمه را نشان
دهد.

بیمانی

دیگر ضایعات از جمله انتقالات برون مرزی آنها متوجه سلامت انسان و محیط زیست دریایی می شود؛

با تشخیص کامل اینکه هر کشور متعهد دارای حق حاکمیت برای تحریم ورود یا دفع مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات خارجی در سرزمین خود می باشد؛
با تأکید بر اهمیت همکاری و هماهنگی اقدامات منطقه ای به منظور نظارت بر انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات بین کشورهای متعهد و محدودیت واردات مواد زاید از کشورهای غیر متعهد برای دفع؛
باتوجه به ماده (۱۱) کنوانسیون بازل در مورد کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دفع آنها - مصوب مارس ۱۹۸۹ میلادی (اسفند ۱۳۶۷ هجری شمسی) - و با اعتقاد به روح کنوانسیون یادشده؛

با آگاهی از مفاد کنوانسیون سازمان ملل متحد در خصوص حقوق دریا - مصوب ۱۹۸۲ میلادی (۱۳۶۱ هجری شمسی)، کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی کشتی ها و پروتکل آن (مارپول ۷۳/۷۸) و کنوانسیون بین المللی جلوگیری از آلودگی دریا به وسیله تخلیه مواد زاید و دیگر ضایعات - مصوب ۱۹۷۲ میلادی (۱۳۵۱ هجری شمسی) و پروتکل آن مصوب ۱۹۹۶ میلادی (۱۳۷۵ هجری شمسی)؛
همچنین با در نظر گرفتن اقدامات و موافقتنامه های بین المللی مربوط به ویژه اعلامیه ریو در باره محیط زیست و توسعه (۱۹۹۲ میلادی) (۱۳۷۱ هجری شمسی) و دستور کار ۲۱؛

با علاقمندی به تحکیم اجرای مواد (۴) و (۵) و با رعایت ماده (۱۹) کنوانسیون منطقه ای کویت؛

به شرح زیر توافق نمودند:

بسم الله

ضمیمه ۴

عملیات دفع

الف - عملیاتی که امکان ترمیم منابع، بازیافت، احیا، استفاده مجدد مستقیم یا سایر موارد استفاده را میسر نمی‌کند

- بخش (الف) شامل تمام عملیات دفعی است که در عمل اتفاق می‌افتد.
- D۱ - دفع در داخل یا روی زمین (به طور مثال دفن در زمین و غیره).
- D۲ - به عمل آوری در زمین (به طور مثال تجزیه بیولوژیکی مواد دفعی مایع یا لجنی در خاک و غیره).
- D۳ - تزریق عمیق (به طور مثال تزریق مواد قابل تلمبه‌زنی در داخل چاهها، گنبد های نمکی که به صورت طبیعی در مخازن یافت می‌شوند و غیره).
- D۴ - نگهداری روی سطح زمین (به طور مثال قراردادن مایع یا سیالات دور ریختنی در داخل حفره‌های بزرگ، برکه‌ها یا کولابها و غیره).
- D۵ - محلهای مخصوص طراحی شده برای دفن در زمین (به طور مثال قراردادن در داخل اتاقکهای خطی که از همدیگر و محیط اطرافشان جدا می‌باشند و غیره).
- D۶ - آزادسازی در داخل یک پیکره آبی به غیر از دریاها / اقیانوسها.
- D۷ - آزادسازی در داخل دریاها / اقیانوسها از جمله جادادن در کف دریا.
- D۸ - به عمل آوری زیستی که در جای دیگری در این ضمیمه مشخص نشده است و منجر به ترکیبات یا مخلوط نهایی می‌شود که به وسیله هریک از عملیات مندرج در بخش (الف) دفع می‌شود.
- D۹ - به عمل آوری فیزیکی شیمیایی که در جای دیگری از این ضمیمه مشخص نشده است و منجر به ترکیبات یا مخلوط نهایی می‌شود که به وسیله هریک از عملیات

بیمه

مندرج در بخش (الف) دفع می شود. (به طور مثال تبخیر، خشک نمودن، تکلیس «تبدیل به آهک نمودن» خنثی نمودن، رسوب دادن و غیره).

D۱۰ - سوزاندن بر روی زمین.

D۱۱ - سوزاندن در دریا.

D۱۲ - انبارنمودن دائمی (به طور مثال قراردادن ظروف در معادن و غیره).

D۱۳ - مخلوط کردن یا بهم زدن قبل از انجام هرگونه عملیات مندرج در بخش (الف).

D۱۴ - بسته بندی مجدد قبل از انجام هرگونه عملیات مندرج در بخش (الف).

D۱۵ - انبارنمودن در ارتباط با هرگونه عملیات مندرج در بخش (الف).

ب - عملیاتی که ممکن است به ترمیم منابع، بازیافت، احیا، استفاده مجدد مستقیم یا سایر موارد استفاده منجر شود

بخش (ب) شامل تمام عملیات مربوط به موادی است که از نظر قانونی مواد زائد خطرناک تعریف یا تلقی می شود و در غیر این صورت منجر به عملیات مندرج در بخش (الف) می گردد.

R۱ - استفاده به عنوان سوخت (به جز در موارد سوزاندن مستقیم) یا به عنوان روشهای دیگر تولید انرژی.

R۲ - بازیافت / احیای حلال ها.

R۳ - بازیافت / احیای مواد آلی که به عنوان حلال از آنها استفاده نمی شود.

R۴ - بازیافت / احیای فلزات و ترکیبات فلزی.

R۵ - بازیافت / احیای مواد معدنی دیگر.

R۶ - احیای اسیدها یا بازها.

تعلیم

- R۷ - بازیافت ترکیباتی که برای کاهش آلودگی از آنها استفاده می شود.
- R۸ - بازیافت ترکیبات از کاتالیزورها.
- R۹ - تصفیه مجدد روغنهای مستعمل یا سایر موارد استفاده مجدد از روغن هایی که قبلاً استفاده شده اند.
- R۱۰ - اصلاح خاک به نحوی که برای مقاصد کشاورزی یا اصلاح اکولوژیکی خاک مفید واقع گردد.
- R۱۱ - استفاده از مواد باقیمانده حاصل از هریک از عملیات R۱ تا R۱۰
- R۱۲ - مبادله مواد زائد به منظور بهره برداری در هریک از عملیات R۱ تا R۱۱
- R۱۳ - جمع آوری مواد به منظور بهره برداری در هر یک از عملیات بخش (ب).

تعمین

ضمیمه ۵ (الف) اطلاعاتی که باید در اطلاعیه ارایه شود

- ۱ - دلایل صدور مواد زاید.
- ۲ - صادرکننده مواد زاید.
- ۳ - تولیدکننده‌های مواد زاید و محل تولید آن.^(۱)
- ۴ - دفع کننده مواد زاید و محل واقعی دفع.^(۱)
- ۵ - حمل کننده (های) مورد نظر مواد زاید یا نمایندگان آنها، (اگر مشخص شده‌اند).^(۱)
- ۶ - کشور صادرکننده مواد زاید.
مرجع صالح^(۲)
- ۷ - کشورهای عبور مورد نظر.
مرجع صالح^(۲)
- ۸ - کشور واردکننده مواد زاید.
مرجع صالح^(۲)
- ۹ - اطلاعیه واحد یا کلی.
- ۱۰ - تاریخ‌های مورد نظر حمل و مدت زمانی که قرار است طی آن مواد زاید صادر شوند و خط سیر پیشنهادی (شامل محل ورود و خروج).^(۳)
- ۱۱ - وسایل حمل و نقل پیش‌بینی شده (جاده، راه آهن، دریا، هوا و آب‌های داخلی).
- ۱۲ - اطلاعات مربوط به بیمه.^(۴)
- ۱۳ - عنوان و مشخصات فیزیکی مواد زاید از جمله شماره (Y) و شماره سازمان

بسم الله

ملل متحد و ترکیبات آن^(۵) و اطلاعات لازم در باره هر نوع اقدامات ضروری برای حمل و نقل از جمله اقدامات اضطراری در صورت بروز حوادث.

۱۴ - نوع بسته بندی پیش بینی شده (به طور مثال در بشکه، در تانکر).

۱۵ - مقدار تخمینی وزن / حجم.^(۶)

۱۶ - فرایندی که به وسیله آن مواد زاید تولید شده است.^(۷)

۱۷ - در مورد مواد زاید مندرج در ضمیمه (۱)، طبقه بندی هایی بر مبنای

ضمیمه (۳) مشخصات خطرناک شماره (H) و طبقه بندی سازمان ملل متحد.

۱۸ - روش دفع طبق ضمیمه (۴).

۱۹ - اعلامیه تولیدکننده و صادرکننده مبنی بر صحت اطلاعات.

۲۰ - اطلاعات ارائه شده (از جمله توضیحات فنی کارخانه) به صادرکننده یا

تولیدکننده از سوی دفع کننده مواد زاید که براساس آن وی (دفع کننده) چنین ارزیابی

می نماید که هیچ دلیلی برای اعتقاد به اینکه مواد زاید براساس قوانین و مقررات کشور

واردکننده از نظر زیست محیطی به طور صحیح اداره نمی شوند، وجود ندارد.

۲۱ - اطلاعات مربوط به قرارداد بین صادرکننده و دفع کننده.

زیر نویس

(۱) نام کامل و نشانی، شماره تلفن یا شماره دورنگار و نام، نشانی شماره تلفن،

تلکس یا دورنگار شخصی که قرار است با وی تماس حاصل شود.

(۲) نام کامل و نشانی، شماره تلفن، تلکس یا دورنگار.

(۳) در مورد اطلاعات کلی شامل چندین حمل، تاریخ پیش بینی شده هریک از

دفعات حمل یا در صورت مشخص نبودن، ذکر تعداد دفعات پیش بینی شده حمل الزامی

خواهد بود.

(۴) اطلاعاتی که قرار است در باره شرایط بیمه مورد نظر و نحوه تأمین آن توسط

بسم الله

صادرکننده، حمل کننده و دفع کننده ارایه شود.

(۵) ماهیت و تراکم (غلظت) ترکیبات بسیار خطرناک، از نظر میزان سم و سایر خطرات مواد زاید، در هر دو مورد جابجایی و روش پیشنهادی برای دفع.

(۶) در مورد اطلاعیه کلی شامل چندین حمل، کل مقدار تخمینی و مقادیر تقریبی هریک از دفعات حمل ضروری است.

(۷) تا جایی که برای ارزیابی خطر و تعیین متناسب بودن عملیات دفع پیشنهادی، لازم است.

بسم الله

ضمیمه ۵ (ب) اطلاعاتی که باید در سند انتقال درج شود

- ۱ - صادرکننده مواد زاید.^(۱)
- ۲ - تولیدکننده(های) مواد زاید و محل تولید.^(۱)
- ۳ - دفع کننده مواد زاید و محل واقعی دفع.^(۱)
- ۴ - حمل کننده(های) مواد زاید یا نماینده(های) وی.^(۱)
- ۵ - موضوع اطلاعاتی واحد یا کلی.
- ۶ - تاریخ شروع نقل و انتقال برون مرزی و تاریخ(های) و امضای رسید توسط شخصی که مسئولیت مواد زاید را برعهده دارد.
- ۷ - وسیله حمل و نقل (جاده، راه آهن، آبراه های داخلی، دریا و هوا) از جمله کشورهای صادرکننده، عبور و واردکننده، همچنین نقطه ورود و خروج در صورتی که این نقاط مشخص شده باشند.
- ۸ - مشخصات عمومی مواد زاید (وضعیت فیزیکی، طبقه بندی و نام صحیح حمل و نقلی سازمان ملل متحد، شماره سازمان ملل متحد، شماره (Y) و شماره (H) در صورت امکان).
- ۹ - اطلاعاتی در مورد شرایط ویژه در موقع حمل و نقل از جمله پیش بینی های اضطراری در مواقع حوادث، ورقه داده های ایمنی مواد (MSD) نیز باید برای کلیه مواد زاید تهیه گردد.
- ۱۰ - نوع و تعداد بسته بندی ها.
- ۱۱ - مقدار وزن / حجم.
- ۱۲ - اعلامیه تولیدکننده یا صادرکننده مبنی بر صحت اطلاعات.

بسم الله

۱۳ - اعلامیه تولیدکننده یا صادرکننده مبنی بر عدم اعتراض مراجع صالح کلیه کشورهای مربوط.

۱۴ - تأیید دفع کننده در مورد وصول مواد به تأسیسات دفع تعیین شده و مشخص نمودن روش دفع و تاریخ تقریبی دفع.

زیر نویس

اطلاعات موردنیاز در سند انتقال در صورت امکان در یک سند به همراه اطلاعات موردنیاز به موجب قواعد حمل و نقل قید خواهد شد. در صورتی که این کار امکان نداشته باشد اطلاعات باید تکراری نبوده و کامل کننده اطلاعاتی باشد که به موجب قواعد حمل و نقل ضروری است. سند انتقال باید دربرگیرنده اطلاعاتی در مورد شخص مسؤول ارایه اطلاعات و تکمیل هر نوع برگه باشد.

(۱) نام کامل و نشانی، شماره تلفن یا دورنگار و نام، نشانی، شماره تلفن، تلکس یا دورنگار شخصی که باید در موارد اضطراری با وی تماس گرفت.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن پروتکل شامل شانزده ماده و پنج ضمیمه در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ نوزدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۰/۱/۳۰ به تأیید شورای نگهبان رسیده است. ع.

مهدی کروبی
رئیس مجلس شورای اسلامی

تعالی

ماده ۱ - حیطه شمول پروتکل

- ۱ - این پروتکل در مورد مواد زاید زیر که مشمول انتقالات برون مرزی از منطقه پروتکل یا به آن یا از طریق آن و همچنین دفع آنها هستند، اعمال خواهد شد؛
- الف - مواد زیادی که در هر یک از طبقه بندیهای ضمیمه (۱) درج شده اند مواد زاید خطرناک خواهند بود مگر اینکه این مواد هیچ یک از ویژگی های مندرج در ضمیمه (۳) را دارا نباشند؛ و
- ب - مواد زایدی که در هر یک از طبقه بندی های ضمیمه (۲) درج شده اند، دیگر ضایعات خواهند بود.
- ۲ - مواد زایدی که به سبب رادیواکتیو بودن مشمول سایر نظامهای نظارتی بین المللی هستند، از حیطه شمول این پروتکل مستثنی هستند.
- ۳ - مواد زایدی که از تأسیسات ساحلی ناشی شده و تحت شمول پروتکل راجع به آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره - مصوب ۱۹۸۹ میلادی (۱۳۶۸ هجری شمسی) - قرار دارند، از حیطه شمول این پروتکل مستثنی می باشند.
- ۴ - هیچ یک از مفاد این پروتکل به گونه ای تفسیر نخواهد شد به معنای ممنوعیت یا تنظیم انتقالات برون مرزی و دفع مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات از طریق زمین یا هوا (که به محیط زیست دریایی منطقه پروتکل وارد نمی شود) باشد.

ماده ۲ - تعاریف

از نظر این پروتکل :

- ۱ - «مواد زاید» عبارت از مواد یا اجسامی است که دفع شده اند یا قرار است دفع شوند یا براساس مقررات قوانین ملی لازم است دفع گردند.
- ۲ - «مدیریت» به معنای جمع آوری، حمل و دفع مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات از جمله مراقبت بعدی از محل های دفع می باشد.

بیمه‌ای

- ۳ - «انتقالات برون مرزی» عبارت است از هرگونه انتقال مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات از منطقه‌ای که تحت صلاحیت ملی یک کشور می‌باشد یا از طریق منطقه‌ای که تحت صلاحیت ملی کشور دیگر است یا از طریق منطقه‌ای که تحت صلاحیت ملی هیچ کشوری نمی‌باشد، به شرطی که حداقل دو کشور در انتقال دخالت داشته باشند.
- ۴ - «مدیریت صحیح مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی» به معنای انجام تمام اقدامات عملی برای تضمین این است که مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات به نحوی مهار شده که موجب حفظ سلامت انسان و محیط زیست در برابر اثرات زیان‌آور ناشی از این گونه ضایعات خواهد شد.
- ۵ - «کشور واردکننده» عبارت است از هر کشوری که انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات به آن طراحی شده یا به منظور دفع در آن یا برای بارگیری قبل از دفع در منطقه‌ای که تحت صلاحیت ملی هیچ کشوری نمی‌باشد، در نظر گرفته شده است.
- ۶ - «کشور صادرکننده» عبارت است از هر کشوری که از آن انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات قرار است انجام شود یا انجام شده است.
- ۷ - «کشور عبور» عبارت است از هر کشوری بجز کشور صادرکننده یا واردکننده که از طریق آن انتقال مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات قرار است انجام گردد یا انجام می‌شود.
- ۸ - «کشورهای مربوط» عبارتند از کشورهایی که کشور واردکننده، صادرکننده یا عبور باشند اعم از آنکه از کشورهای متعاقد باشند یا نباشند.
- ۹ - «واردکننده» عبارت از هر شخصی است که تحت صلاحیت کشور واردکننده می‌باشد و ترتیب ورود مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات را می‌دهد.
- ۱۰ - «صادرکننده» عبارت از هر شخصی است که تحت صلاحیت کشور صادرکننده می‌باشد و ترتیب صدور مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات را می‌دهد.
- ۱۱ - «تولیدکننده» عبارت از هر شخصی است که فعالیت‌های وی باعث تولید

بیتعالی

مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات می شود یا در صورتی که شخص مزبور ناشناخته باشد شخصی که این ضایعات را تحت تملک و یا کنترل دارد.

۱۲ - «دفع کننده» عبارت است از هر شخصی که مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات برای وی حمل می شود و دفع آن ضایعات را انجام می دهد.

۱۳ - «دفع» عبارت است از هرگونه عملیاتی که در ضمیمه (۴) این پروتکل مشخص گردیده است.

۱۴ - «حمل کننده» عبارت است از هر شخصی که حمل و نقل مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات را انجام می دهد.

۱۵ - «شخص» عبارت از هر شخص حقیقی یا حقوقی است.

۱۶ - «کشتی» عبارت است از هر نوع شناوری که در محیط زیست دریایی عمل می کند و شامل قایقهای هیدروfoil، هاورکرافتها، زیردریایی ها، قایقهای شناور و سکوها شناور یا ثابت می باشد.

۱۷ - «منطقه پروتکل» عبارت است از منطقه ای که در ماده (۳) این پروتکل تعریف شده است.

۱۸ - «کشور متعاقد» عبارت است از هر کشوری که عضو این پروتکل شده است.

۱۹ - «کنوانسیون» عبارت از کنوانسیون منطقه ای کویت برای همکاری در مورد حفاظت از محیط زیست دریایی در برابر آلودگی - مصوب ۱۹۷۸ میلادی (۱۳۵۷ هجری شمسی) - می باشد.

۲۰ - «شورا» عبارت است از رکن سازمان متشکل از کشورهای متعاقد که طبق ماده (۱۶) کنوانسیون تشکیل شده است.

۲۱ - «سازمان» عبارت است از سازمان منطقه ای برای حفاظت از محیط زیست دریایی که طبق ماده (۱۶) کنوانسیون تشکیل شده است.

۲۲ - «مرجع صالح» عبارت است از مرجع ملی که در ماده (۱) کنوانسیون تعریف

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۷۵۱-۶

تاریخ ۹-۲۱-۱۳۸۰

پیوست

بسم الله

شده است یا مرجع یا مراجعی که در دولت کشور متعاقد از سوی مرجع ملی منصوب شده و مسؤول اجرای تعهدات و وظایفی است که در این پروتکل تصریح شده است.

۲۳ - «رهنمودهای فنی منطقه‌ای» عبارت است از رهنمودهایی برای مدیریت صحیح مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی که به موجب بند (پ) ماده (۱۴) این پروتکل وضع شده است.

۲۴ - «تأسیسات دریافت منطقه‌ای» عبارت از هرگونه تأسیسات به وجود آمده بر مبنای ابتکار منطقه‌ای برای دریافت ضایعات و تدارک خدمات برای بیش از یک کشور متعاقد است

۲۵ - «حمل و نقل غیر قانونی» عبارت از هرگونه انتقال برون مرزی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات به گونه‌ای که در ماده (۱۰) این پروتکل مشخص شده است.

ماده ۳ - منطقه شمول

منطقه‌ای که این پروتکل در مورد آن اعمال می‌شود (از این پس «منطقه پروتکل» نامیده می‌شود) عبارت است از منطقه دریایی به گونه‌ای که در بند (الف) ماده (۲) کنوانسیون تعریف شده به اضافه آبهایی که در سمت خشکی خطوط مبدایی قرار دارد که از آن پهنای دریای سرزمینی کشورهای متعاقد اندازه‌گیری می‌شود و در مورد بستر رودخانه تا حد آبهای شیرین و از جمله مناطق جزر و مدی، باتلاقهای شور، خورها و مصب خورها امتداد می‌یابد.

ماده ۴ - تعهدات کلی

- ۱ - کشورهای متعاقد بادر نظر گرفتن جنبه‌های اجتماعی، فنی و اقتصادی از به حداقل رسیدن تولید مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات اطمینان حاصل خواهند کرد.
- ۲ - هر کشور متعاقد کلیه اشخاصی را که تحت صلاحیت ملی آن قرار دارند، از

بسم الله

حمل و نقل یا دفع مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات منع خواهد کرد مگر این قبیل اشخاص مجاز به انجام چنین عملیاتی باشند.

۳ - هر کشور متعاقد اقدامات مقتضی را اتخاذ خواهد نمود تا اطمینان حاصل نماید که اشخاصی که به مدیریت مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات تحت صلاحیت ملی آن اشتغال دارند اقدامات ضروری را برای جلوگیری از ایجاد آلودگی ناشی از مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعاتی که حاصل چنین مدیریتی می باشد و در صورت ایجاد آلودگی، برای کاهش عواقب آن برای سلامت انسان و محیط زیست اتخاذ می کنند.

۴ - هر کشور متعاقد مقرر خواهد نمود که مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعاتی که قرار است مشمول انتقال برون مرزی قرار گیرد مطابق قواعد و استانداردهای بین المللی که به طور عمومی پذیرفته و به رسمیت شناخته شده اند بسته بندی گردد، برچسب زده شود و حمل گردد.

۵ - هر کشور متعاقد مقرر خواهد نمود که انتقال مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات همراه با سند انتقال از جایی که انتقال برون مرزی آغاز می گردد تا محل دفع آنها انجام پذیرد.

۶ - کشورهای متعاقد از کنترل مؤثر تأسیسات حمل و نقل و دفع مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات از جمله بازرسی و نظارت مرتب و روزمره بر اثرات زیست محیطی این عملیات اطمینان حاصل خواهند نمود.

۷ - هر کشور متعاقد مقرر خواهد نمود که مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعاتی که قرار است صادر شود، در کشور واردکننده یا هر جای دیگر، به نحو صحیح زیست محیطی کنترل می شود.

۸ - کشورهای متعاقد در نظارت بر اثرات مدیریت مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات بر سلامت انسان و محیط زیست همکاری خواهند کرد.

۹ - کشورهای متعاقد در توسعه برنامه های فنی و سایر کمک های مربوط به مدیریت

بسم الله

صحیح مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات از نظر زیست محیطی همکاری خواهند نمود.

۱۰ - کشورهای متعاقد حمل و نقل غیرقانونی مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات را جرم به شمار خواهند آورد.

۱۱ - هر کشور متعاقد به منظور اجرای مفاد این پروتکل، اقدامات قانونی و اداری مناسب و اقدامات دیگری از جمله اقداماتی برای جلوگیری و مجازات اعمال مغایر با این پروتکل را اتخاذ خواهد نمود.

۱۲ - هر کشور متعاقد مرجع صالح خود را که مسؤول انجام تعهدات و وظایف مقرر در پروتکل است، تعیین خواهد نمود.

۱۳ - کشورهای متعاهدی که حق خود را به منظور اعمال ممنوعیت واردات مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات برای دفع اعمال می کنند، کشورهای متعاقد دیگر را به طور مستقیم یا از طریق سازمان به طور کتبی مطلع خواهند نمود. کشورهای متعاقد از صدور مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات به کشورهای متعاهدی که ورود مواد زاید مزبور را ممنوع کرده اند، جلوگیری خواهند کرد یا مجوز صدور آنها را صادر نخواهند نمود.

۱۴ - هیچ یک از مفاد این پروتکل به هیچ وجه تأثیری بر حق حاکمیت کشورهای متعاقد بر دریای سرزمینی آنها که طبق حقوق بین الملل مشخص شده است و حقوق حاکمیت و صلاحیتی که کشورهای متعاقد در مناطق انحصاری اقتصادی و فلات قاره خود مطابق حقوق بین الملل دارد و اعمال آزادی ها و حقوق دریانوردی توسط کشتی ها و هواپیماهای کلیه کشورها به گونه ای که در حقوق بین الملل پیش بینی شده و در اسناد بین المللی مربوط انعکاس یافته، نخواهد داشت.

ماده ۵ - ممنوعیت ورود

۱ - واردات مواد زاید خطرناک یا دیگر ضایعات از کشورهای غیرمتعاقد به داخل منطقه پروتکل یا عبور این مواد از این منطقه به منظور دفع نهایی توسط هر کشور متعاقد